

Hulpvragen Signs of Success

Signs of Success is een vragende benadering. Je probeert verandering bij de jongere en zijn netwerk op gang te brengen door vragen te stellen. In deze tool vind je een bonte verzameling van oplossingsgerichte vragen die bruikbaar zijn in het werken met jongeren in de Jeugdreclassering. Ze zijn bedoeld om je te inspireren en niet om letterlijk te volgen. Het stellen van goede vragen helpt bij het tot stand komen van een samenwerkingsrelatie, bij het in kaart brengen van zorgen en krachten en bij het op gang brengen van verandering. Hoe beter je met jouw vragen aansluit bij de jongere en zijn situatie, hoe sterker de werking ervan zal zijn. Puzzel daarom altijd uit hoe je de vraag zo kunt stellen dat de jongere en de mensen om de jongere heen er zoveel mogelijk mee kunnen. Zorg dat je elk gesprek met de jongeren en het netwerk voorbereid hebt en dat je weet welke vragen je gaat stellen. Deze tool helpt je daarbij.

De indeling van de vragen loopt parallel aan de drie kolommen: de eerste serie vragen gaan over wat er goed gaat, welke krachten er zijn en welke uitzonderingen er zijn op het probleem. De tweede serie vragen gaan over de zorgen, het dreigende gevaar en de complicerende factoren. De derde serie vragen zijn schaalvragen die bedoeld zijn om met alle betrokkenen de situatie te beoordelen. De laatste set vragen kunnen helpen om concreet te maken wat er moet gebeuren.

Elke serie begint met vragen aan de jongere zélf, en geeft daarna vragen die aan de belangrijke mensen rondom de jongere gesteld kunnen worden (**rode vragen**). De vragen zijn daarmee bruikbaar voor gesprekken die je voert met de jongere en met zijn netwerk.

De tool is tot stand gekomen op basis van de ervaringen binnen het project Signs of Success.

Welk veiligheidsnet is er?

Wie vinden het belangrijk dat het goed met je gaat? In je familie? Buiten je familie?

Door wie voel jij je gesteund? Wat doet diegene waardoor jij je gesteund voelt?

Bij wie (of: waar) heb jij het gevoel dat je er echt bij hoort? Wat maakt dat jij voelt dat je erbij hoort?

Bij wie kun jij het meeste jezelf zijn? Wat doet diegene waardoor jij jezelf kunt zijn?

Wie respecteert jou het meeste? Waaraan merk je dat?

Wie kent jou het beste? Wie weet het beste wie jij echt bent?

Wie kun jij bellen als je hulp nodig hebt?

Wie vertrouwt jij het meest?

Wie is er eerder in jouw leven geweest waar je veel aan hebt gehad? Wat deed deze persoon dat jou het meest heeft geholpen?

Wie zijn de mensen die het meest om jou geven? En wat is daar het fijnste aan voor jou?

Hoe helpen anderen jou het beste om op te groeien en volwassen te worden?

Wat is er sterk aan jouw veiligheidsnet?

Wie kan jou het beste tegenhouden als je op het punt staat om iets te doen waarmee je in de problemen kunt komen?

Wie vinden het belangrijk dat het goed gaat met [de jongere]? En wie nog meer? En wie nog meer?

Wat is het belangrijkste dat u voor [de jongere] betekent? En dat anderen voor [de jongere] kunnen betekenen?

Wat maakt het makkelijker voor u om [de jongere] de steunen? Wat kan [de jongere] doen om het makkelijker te maken voor u?

Wie heeft het meeste een positieve invloed op [de jongere]?

Wat gaat er goed?

Welke krachten zijn er?

Waar ben je goed in, wat zijn jouw talenten? Hoe is het je gelukt om daar goed in te worden?
Wie zijn er trots op jou? Waar zijn zij dan precies trots op?
Waar ben je zelf het meest trots op?
Wat zouden [de belangrijke personen rond de jongere] zeggen als ik vraag waarmee jij hen trots hebt gemaakt?
Wat vind jij goede eigenschappen van jezelf? Hoe kom je aan deze eigenschappen?
Welke goede eigenschappen zouden je ouders noemen?
Welke goede eigenschappen zouden andere mensen noemen?
Hoe kunnen jouw goede eigenschappen en je talenten je helpen om succes in de toekomst te krijgen?
Hoe kunnen jouw goede eigenschappen en je talenten je helpen om geen delicten meer te plegen?
Wat gaat er goed in jouw leven dat jou helpt om geen strafbare feiten te plegen en succes in de toekomst te hebben?

Waar is [de jongere] goed in? Hoe is het [de jongere] gelukt om hier goed in te worden?
Welke eigenschappen ziet u bij [de jongere] die hem kunnen helpen om succes in de toekomst te krijgen en geen delicten meer te plegen?
Op welke momenten bent u trots op [de jongere]? Waar bent u dan het meest trots op?
Welke goede dingen zijn er in het leven van [de jongere] die kunnen helpen te zorgen dat hij geen strafbare feiten pleegt en succes in de toekomst zal hebben?

Wanneer zijn de zorgen er niet?

Is er wel eens een moment geweest waarop [het delict / zorgelijke gedrag] makkelijk had kunnen gebeuren maar het niet gebeurde? Hoe kwam dat? Wat deed jij? Wat deden anderen?
Hoe is het je eerder gelukt om te veranderen? Wat deed je toen precies?
Hoe is het je eerder gelukt om met moeilijkheden om te gaan? Wat deed je toen precies?
Wat zouden anderen zeggen dat jij goed kan als jij met moeilijkheden moet omgaan?
Is het je weleens gelukt om geen delict te plegen terwijl de verleiding groot was? Hoe heb je dat voor elkaar gekregen?
Is er wel eens een moment geweest waarop het probleem / de zorg er niet was, het was opgelost of het ietsje beter was? Hoe gebeurde dat?
Zijn er momenten in het verleden waar je hoop uit put voor de toekomst?
Hoe lukte het je om [voor deze periode] niet [het probleem / de zorg] te hebben?

Wat doet [de jongere] al goed? Welke verandering ziet u al?
In welk opzicht is [de jongere] en zijn omgeving volgens u nu veilig?

Wat motiveert jou, wat wil jij zelf?

Wat zijn de beste dingen in jouw leven nu?
Wat of wie is het meest belangrijk voor jou?
Wat is het beste dat [het probleem / de zorg / het delict] jou heeft opgeleverd?
Wat motiveert jou het meest? Waar word jij het meest blij van?
Hoe belangrijk is het voor je om nu stappen te nemen? 10 = Mijn leven moet echt nu anders, ik wil het echt niet meer zo. 0 = Mijn leven is goed zoals het is, ik hoef nu niets te veranderen.
Hoeveel vertrouwen heb je erin dat dat lukt? 10 = Ik weet zeker dat het me lukt om te veranderen. 0 = Eerlijk gezegd ben ik bang dat het mis zal gaan.
Hoe bereid ben je om stappen te nemen? 10 = Ik doe alles wat nodig is. 0 = Eerlijk gezegd zie ik het niet zitten om stappen te nemen.

Wat zijn de zorgen?

Waar maken we ons zorgen over?

Wat is er gebeurd waar jij zelf het meest bezorgd over bent?
Wanneer ontstonden de zorgen voor het eerst?
Wat is er gebeurd waar anderen het meest bezorgd over zijn?
Welke problemen had je eerder wel, maar nu niet meer?
Wat is het eerste delict dat je gepleegd hebt?
Wat is het ergste delict dat je gepleegd hebt?
Wat is het ergste dat je iemand anders hebt aangedaan?
Wat is voor jouzelf het grootste nadeel aan delicten plegen?
Heb je wel eens het gevoel dat je er niet echt bij hoort? Bij wie of waar is dat?

Wat zijn uw grootste zorgen over [de jongere]?
Wanneer maakte u zich het meeste zorgen over [de jongere]?
Wat vind u het ergste dat gebeurd is?
Wat vindt u het ergste eraan dat [de jongere] verdacht is van een strafbaar feit / een strafbaar feit heeft gepleegd?

Wat is het ergste dat er kan gebeuren als er niets verandert?

Wat kan er (opnieuw) gebeuren waardoor er aan anderen of aan jouzelf schade wordt toegebracht?
Wat denk jij dat het ergste is dat er kan gebeuren als er niets verandert?
Als ik aan jouw ouders / anderen zou vragen wat zij denken dat het ergste is dat met jou kan gebeuren, wat zouden ze dan zeggen?

Wat is volgens u het ergste dat er kan gebeuren als er niets verandert?
Waar bent u nog meer bezorgd over?

Wat maakt het moeilijk?

Zijn er dingen in jouw leven of in jouw familie die het moeilijker maken om het probleem op te lossen?
Zijn er situaties of mensen die het zorgelijker maken of waardoor jij meer risico's loopt?
Wat maakt het moeilijk om positieve stapjes te zetten?
Zijn er mensen om jou heen die de kans groter maken dat jij in de problemen komt?
Als jij zou veranderen, welke mensen zou je dan kwijt raken? En wat is daar erg aan?
Als jij zou veranderen, zijn er dan mensen die jou minder hoog waarderen?
Als jij zou veranderen, welke nadelen zou dat voor jou hebben?

Welke dingen in het leven van [de jongere] en in zijn omgeving ziet u die het moeilijker maken?
Welke mensen om [de jongere] heen denkt u maken de kans groter dat hij in de problemen komt?
Wat maakt het voor u moeilijker om [de jongere] te steunen?

Hoe kijken we tegen de situatie aan?

Gaat het me lukken om mijn doelen te behalen?

10 = Ja, dat gaat mij absoluut lukken. Ik weet hoe ik moet starten en wie mij kan helpen.

0 = Nee, dat lukt mij niet. Ik weet niet waar ik moet beginnen.

Heb ik mensen om mij heen die mij helpen om mijn succesdoelen te bereiken?

10 = Ja, ik voel mij gesteund. Ik weet bij wie ik terecht kan en weet wat diegene voor mij kunnen doen.

0 = Nee, ik heb niemand die kan mij helpen.

Heb ik succes in mijn leven?

10 = Ik heb mijn leven prima op orde en dit is het leven dat ik wil. Ik ga een prachtige toekomst tegemoet.

0 = Mijn leven is een puinhoop. Ik krijg niet de toekomst die ik wil.

Helpt mijn JR-werker?

10 = Ik en [de belangrijke mensen om de jongere heen] kunnen goed samenwerken met de JR-werker. We voelen respect en steun.

0 = Ik en [de belangrijke mensen om de jongere heen] hebben geen vertrouwen in de JR-werker en er is geen goede samenwerking.

Zal het lukken om niet meer in de problemen te komen?

10 = Ja, ik pleeg geen strafbare feiten meer en de kans is heel klein dat ik ooit weer in de problemen met politie en justitie kom.

0 = Nee, ik blijf strafbare feiten plegen en de kans is groot dat ik daardoor weer in de problemen met politie en justitie kom.

Wie is de baas over mijn leven?

10 = Ikzelf ben de baas over mijn eigen leven. Ik kan zelf bepalen wat ik wil met mijn leven. Ik kan wat bereiken.

0 = Ik ben niet de baas over mijn eigen leven. Anderen bepalen hoe mijn leven eruit ziet.

Is [de jongere] en de omgeving van [de jongere] op dit moment veilig?

10 = Ja, de situatie is veilig voor [de jongere] en zijn omgeving. We maken ons geen zorgen dat er iets ernstigs kan gebeuren.

0 = Nee, de situatie is onveilig voor [de jongere] en zijn omgeving. Er moet onmiddellijk iets gebeuren om te zorgen dat er geen ernstige dingen mis gaan.

Is er voldoende ondersteunend netwerk?

10 = Ja, er is genoeg steun en liefde om [de jongere] heen. De kans is groot dat we met elkaar [de jongere] zo kunnen ondersteunen dat [de jongere] succesvol kan zijn.

0 = Nee, er is onvoldoende steun om [de jongere] heen. De kans is groot dat het ons niet gaat lukken om te voorkomen dat [de jongere] afglijdt.

Is er vertrouwen dat [de jongere] succes in de toekomst zal bereiken?

0 = Nee, dat gaat niet lukken. Ik zie geen motivatie bij [de jongere]. [De jongere] heeft niet de juiste instelling en pakt de kansen die er zijn niet.

10 = Ja, dat gaat [de jongere] lukken. [De jongere] heeft de juiste instelling en pakt de kansen die er zijn.

Is er vertrouwen dat het [de jongere] gaat lukken om geen strafbare feiten meer te plegen en niet meer in aanraking te komen met politie en justitie?

10 = Ja, ik denk absoluut dat het gaat lukken! Ik zie dat [de jongere] spijt heeft en wil en kan veranderen.

0 = Nee, ik denk niet dat het gaat lukken. Ik zie geen spijt bij [de jongere] en zie niet dat [de jongere] echt wil en kan veranderen.

Is de JR-maatregel nog nodig?

10 = Nee, de maatregel kan worden afgesloten. [De jongere] laat motivatie zien voor verandering en heeft eerste stappen gezet. Met elkaar gaat het ons ook zonder JR-maatregel lukken om [de jongere] te ondersteunen op weg naar succes.

0 = Ja, er is nog langer toezicht nodig voor [de jongere]. Zonder de JR-maatregel gaat het ons nog niet lukken om [de jongere] goed te ondersteunen.

Wat moet er gebeuren?

Hoe ziet succes eruit?

Stel je voor: je wordt morgen wakker en alle problemen zijn opgelost. Jij hebt het leven dat je wil. Hoe ziet jouw leven er uit? Wat is er allemaal anders? En wat nog meer? En wat nog meer?

Wat zijn de belangrijkste dingen die jij wil bereiken in jouw leven?

Wat zou jij fijn vinden aan een leven zonder delicten en problemen met justitie? Wat zou er anders zijn in je leven als je geen delicten pleegt of in aanraking komt met justitie?

Wat zouden [belangrijke mensen om de jongere heen] zeggen als je vanaf nu geen delicten meer zou plegen en niet meer in aanraking zou komen met de politie?

Wat zouden anderen moeten zien om te weten dat de zorgen zijn opgelost?

Hoe zou succes er voor jou uit zien?

Als jij veranderd zou zijn, hoe zou jouw leven dan anders zijn dan hoe het was?

Stelt u zich voor: u wordt morgen wakker en alle problemen met [de jongere] zijn opgelost. Waar merkt u dat als eerste aan? Wat is er anders? En wat nog meer? En wat nog meer?

Als we [de jongere] zouden vragen wat zijn doelen zijn en wat hij wil bereiken, wat zou hij dan zeggen?

Als u het voor het zeggen zou hebben, wat zou u zeggen dat de doelen van [de jongere] zouden moeten zijn?

Wat heeft [de jongere] volgens u nodig om succes te bereiken?

Wat denkt u dat [de jongere] zelf kan en wat waarbij is hulp nodig?

Wat heeft [de jongere] volgens u nodig om geen strafbare feiten meer te plegen en niet meer in aanraking te komen met justitie?

Wat heeft [de jongere] nodig om veilig te zijn voor zichzelf en voor de omgeving?

Wat zouden we moeten zien om de JR maatregel (eerder) af te kunnen sluiten? Hoeveel tijd hebben we daar voor nodig?

Welke eerste stappen zijn nodig?

Wat is een haalbare eerste stap om jouw doelen te bereiken?

Wat is denk je de volgende stap die we moeten nemen om deze zorg op te lossen?

Wat is er voor nodig om een stapje hoger te komen op [de schaalvraag]?

Wat is ervoor nodig voor jou om geen delicten meer te plegen en niet meer in aanraking te komen met justitie?

Wat zou [de jongere] kunnen doen zodat we er meer vertrouwen in hebben dat [de jongere] geen strafbare feiten meer zal plegen?

Welke eerste kleine stap zou uzelf kunnen zetten om de jongere te steunen om geen strafbare feiten meer te plegen?

Als we aan [de jongere] zouden vragen wie hem zou kunnen helpen bij de eerste stappen, wat zou hij dan zeggen?

Wie doet wat om het plan naar succes te helpen slagen?

Wie zou jou kunnen helpen bij het behandelen van een doel? Wat zou diegene dan voor jou kunnen doen?

Wie helpt je nu vaak als je hulp nodig hebt? Wat doet diegene dan voor jou? Is er iets dat jij in ruil daarvoor voor deze mensen kunnen doen?

Welke hulp heb je eerder gehad waar jij wat aan hebt gehad? Wat deed diegene precies wat jou hielp?

Wie zou jou kunnen helpen om geen delicten meer te plegen en niet meer in aanraking te komen met justitie?

Wat zou ik kunnen doen om je te helpen bij moeilijkheden die je nu tegen komt?

Wat zouden anderen moeten doen om te helpen bij het plan?

Hoe kunnen wij het beste samenwerken: welke tips heb jij voor mij en wat zou jij kunnen doen?

Op een schaal van 0 – 10, als je naar het plan kijkt, hoe groot is de kans dat het je gaat lukken om het plan ook uit te voeren? 10 = Dat gaat me vast en zeker lukken. 0 = Prachtig plan, maar dat gaat me echt niet lukken.

Wie zou [de jongere] kunnen helpen op zijn weg naar succes? Wat zou diegene kunnen doen?

Wie zou kunnen helpen de veiligheid van [de jongere] en de omgeving te vergroten? Wat zou diegene kunnen doen? Wat kan [de jongere] volgens u zelf doen aan eigen en andermans veiligheid?

Wie zou kunnen steunen zodat [de jongere] geen strafbare feiten meer pleegt? Wat zou diegene dan precies kunnen doen?

Hoe zou u zelf [de jongere] kunnen steunen om geen strafbare feiten meer te plegen?

Met welke moeilijkheden in de toekomst moeten we rekening houden?

Welke dingen kunnen er in de toekomst op jouw pad komen die het moeilijk maken en waar we rekening mee moeten houden?

Wat moet er gebeuren als het erger wordt?

Wat moet er gebeuren als het juist beter gaat?

Wat zou maken dat u opnieuw bezorgd zou worden?

Voor welke dingen vreest u als ze opnieuw op het pad van [de jongere] zouden komen?

Waaraan zou u merken dat het achteruit gaat met [de jongere]? Wat zou er dan moeten gebeuren?

Waaraan zou u merken dat het beter gaat met [de jongere]? Wat zou er dan moeten gebeuren?